

Kaip pradėti verslą? Kur pasisemti idėjų?

Bet kurio verslo pagrindas – aiški, pamatuota, konkurencinga ir perspektyvi idėja. Todėl pradėkite nuo jos. Renkantis individualios veiklos sritį svarbu ne tik tai, ką mokate ar kokia jūsų profesija. Nemažai reikšmės turi ir jūsų pomėgiai, svajonės. Darydami tai, ką mėgstate ir kuo domitės, turite gerokai daugiau galimybių sėkmingai sukurti savo verslą.

Apsisprendę dirbti sau, nė akimirka nepamirškite, kad pelninga verslo idėja į galvą gali šauti bet kur – kine, prekybos centre, skaitant, bendraujant ar žaidžiant su vaikais. Kartais užuominą galima aptikti ten, kur jos visai nesitikima. Visko atsiminti neįmanoma, todėl užsirašykite kiekvieną sumanymą! Pavyzdžiui, jei idėjos jus aplanko prieš miegą, šalia lovos pasidėkite užrašų knygelę, o jei gerų minčių kyla žvejojant, įrašykite jas balsu į savo mobilųjį telefoną.

Norėdami imtis nuosavo verslo turite suvokti: jūs neprivalote išrasti tai, ko pasaulis dar nematė – šiaip ar taip, jame beveik viskas jau sugalvota. Svarbu tai, kaip egzistuojančias idėjas ir verslo modelius savo aplinkoje ir savo srityje pritaikysite jūs – kartais į tradicinį verslą tereikia pažvelgti nauju kampu. Beje, pradėti dirbti sau galite ir įsigydami franšizę ar jau egzistuojantį verslą.

Įkvėpimo nuosavam verslui verta pasidairyti internete:

www.lic.lt > **Idėjų forumas**

www.uzsidirbkpats.lt>**temos>Idėjos ir namų biznesis**

www.kmtp.lt>**projektai>Inovatyvus verslas**

www.coolbusinessideas.com

www.businessideafactory.com

Kokią verslo formą pasirinkti?

Pirmiausia atsakykite sau į klausimą, ar norite dirbti (investuoti) vienas, ar kartu su partneriu (-iais). Nuo to priklausys ir jūsų įmonei tinkama verslo forma: galite užsiimti individualia veikla arba steigti įmonę. Lietuvos Respublikos įstatymai numato galimybę užsiimti individualia veikla arba steigti įmones. Prieš registruodami įmonę turėtumėte pasidomėti, kokių leidimų ar licencijų reikės jūsų veiklai.

Daugiau informacijos:

www.vmi.lt

www.verslovariantai.lt

Kur registruoti verslą? Kaip steigti įmonę?

• Jeigu nuspręsite vykdyti **individualią veiklą**, t. y., dirbti su verslo liudijimu ar pažyma, savo veiklą turėsite registruoti Valstybinėje mokesčių inspekcijoje www.vmi.lt.

• Jeigu nuspręsite **steigti juridinį asmenį**, naują įmonę reikia įregistruoti Juridinių asmenų registre (<http://www.registrucentras.lt>>atmintinės>e-gidas). Įregistravus įmonę, ji laikoma įsteigta, ir išduodamas įmonės pažymėjimas.

Steigdami uždarąją akcinę bendrovę ar individualiąją įmonę galite naudotis pavyzdiniais steigimo dokumentais, kuriuos rasite interneto svetainėje www.ukmin.lt/lt/veikla/veiklos_kryptys/imoniu_teise/steigimo_dokum/.

Registruodami savo verslą, galite pasinaudoti ir elektroninio įmonės registravimo galimybėmis. Individualiąją įmonę įregistruoti elektroniniu būdu galima prisijungus prie Registrų centro klientų savitarnos sistemos www.registrucentras.lt/savitarna/. Netrukus taip bus galima registruoti ir steigiamas uždarąsias akcines bendroves.

Kaip parengti verslo planą?

Jei turite idėją, išmanote mokesčių aplinką ir esate apsisprendę dėl verslo formos, metas imtis verslo plano. Tačiau prieš tai dar turėtumėte:

- įvertinti rinką, konkurentus ir kuo tiksliau apibrėžti savo būsimus vartotojus;
- aiškiai apibrėžti savo verslo kryptį;
- nustatyti, kokį produktą pateiksite rinkai ir kokį vartotojų poreikį jis tenkins;
- nuspręsti, kuo jūsų verslas išsiskirs iš kitų;
- numatyti verslui skirtas pajamas, sąnaudas, pelną;
- išsiaiškinti bankų ir išperkamosios nuomos bendrovių keliamus reikalavimus bei galimybes pasinaudoti Europos Sąjungos parama;
- numatyti savo veiksmus rinkodaros srityje.

Verslo plane turi būti numatyta, kaip bus įgyvendinama jūsų verslo idėja. Informacijos ir patarimų apie verslo planus ir jų rengimą gausite bet kuriame Lietuvos verslo informacijos centre – jie įsikūrę daugelyje savivaldybių. Rekomenduojamą verslo plano turinį galite rasti ir Lietuvos verslo plėtros agentūros tinklalapyje www.lvpa.lt> Infotinklo įstaigos > Verslo informacijos centrai.

Daugiau praktinės informacijos, rengdami verslo planą, ieškokite internete:

www.versloturnyras.lt

www.pagauksekmė.lt

www.verslauk.lt

www.bizplans.com

www.bplans.com> **sample business plans**
(nemokami pavyzdiniai verslo planai anglų kalba)

www.canadabusiness.ca

www.businessownersidecafe.com> **business ideas**

Iš kur gauti pinigų?

• Pinigų galite **pasiskolinti** iš giminaičių ar draugų, kurie tiki jūsų idėja ir palaiko jūsų iniciatyvą.

• Nebloga mintis – **dalyvauti verslo plano rengimo konkurse** (pavyzdžiui, Jaunimo verslo klubo įgyvendinamas projektas „Verslauk“, www.verslus.lt). Laimėję projekte užsitikrintumėte dalinį finansavimą verslo pradžiai.

• Taip pat galite **teikti paraišką darbo biržai** dėl savarankiško užimtumo rėmimo ar Vietinių užimtumo iniciatyvų projektų įgyvendinimo su valstybės parama steigiant darbo vietas (daugiau informacijos interneto svetainėje www.ldb.lt/Informacija/PaslaugosDarbdaviams/).

• Dar viena galimybė – kreiptis į **„verslo angelą“**, pristatyti savo idėją ir pritraukti investicijų verslo pradžiai.

Daugybė Lietuvos įmonių savo veiklai plėtoti sėkmingai naudojami Europos Sąjungos parama. Interneto svetainėje www.esparama.lt rasite išsamios informacijos, ar savo verslui galite pasinaudoti Ekonomikos skatinimo plano priemonėmis ir **siekti finansavimo iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų**.

Kokią paramą teikia ES struktūriniai fondai?

Parama verslui Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis gali būti teikiama subsidijomis arba įgyvendinant finansų inžinerijos priemones.

Verslumo skatinimo fondas teikia paskolas ir (ar) subsidijas labai mažoms, mažoms įmonėms, fiziniams asmenims, pradedantiems individualią veiklą arba verslą pagal verslo liudijimą, taip pat verslu užsiimančioms socialinėms įmonėms. Iš fondo galima gauti 86 tūkst. litų siekiančią paskolą. Teikiant lengvatines paskolas, pirmenybė teikiama bedarbiams, jaunimui iki 29 metų, vyresniems nei 50 metų žmonėms ir neįgaliesiems. Paskolos grąžinimo terminas – 3–5 metai, o paskolos teikimo intensyvumas – iki 90 proc. projekto vertės (t. y. 10 proc. projekto vertės turės sudaryti nuosavos lėšos). Planuojama taikyti paskolų teikimo lengvatines priemones: „Invegos“ valstybės garantijas, paskolos palūkanų kompensavimą, žemesnes palūkanų normas, dalies paskolos negrąžinimą įvykdžius 70–80 proc. verslo plano rodiklių. Planuojama, kad šia priemone bus galima naudotis nuo 2010 m. liepos vidurio. Daugiau informacijos rasite interneto svetainėje www.esparama.lt

Mažų kreditų teikimas – Ekonomikos skatinimo plano priemonė, pagal kurią galite gauti iki 350 tūkst. litų kreditą. Jo galima kreiptis į AB Štaulių banką, AB Ūkio banką, UAB Medicinos banką ir AB „Parex“ banką. Mažus kreditus bankai gali teikti tik smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams (SVV), kurie įregistruoti ir veiklą vykdo Lietuvos teritorijoje, taip pat projektams, kurie bus įgyvendinami Lietuvos teritorijoje. Daugiau informacijos – paskolas pagal šią priemonę teikiančių bankų interneto puslapiuose:

www.sb.lt

www.ub.lt

www.medbank.lt

www.parex.lt

Garantijų fondas. Valstybės įmonė UAB „Investicijų ir verslo garantijos“ INVEGA gali garantuoti bankui iki 80 proc. SVV subjekto gautos paskolos, skirtos SVV plėtrai, sumos. Kitos negarantuotos paskolos dalies grąžinimą bankas užsiti-krina SVV subjekto pasiūlytais užstatais, įsikeisdamas už paskolos lėšas įsigyjamą turtą. Valstybės garantuojamos paskolos galima kreiptis į bet kurį Lietuvoje veikiančią banką, o jis kreipiasi į „Invegą“ dėl garantijos (www.invega.lt).

„Dalinis paskolų palūkanų kompensavimas“. Naudojantis šia ekonomikos skatinimo priemone, SVV subjektams gali būti kompensuojama 50 proc. paskolų palūkanų, jei paskola neviršija 2,5 mln. litų. Palūkanos kompensuojamos, jei paskola paimta garantuojant „Invegai“. Norint kreiptis paramos pagal šią priemonę, reikia pateikti prašymą ir SVV subjekto statuso deklaraciją.

Darbo birža teikia subsidijas darbo užmokesčiui kompensuoti, jei įgyvendinate remiamąjį įdarbinimo priemones (įgūdžių įgijimo rėmimas, įdarbinimas subsidijuojant, viešieji darbai, rotacija). Šios subsidijos skiriamos dalinei darbo užmokesčio ir nuo šio darbo užmokesčio apskaičiuotų draudėjo privalomojo valstybinio socialinio draudimo įmokų kompensacijai už įdarbintus darbo biržose registruotus darbo rinkoje papildomai remiamus bedarbius. Viešuosiuose darbuose gali būti įdarbinami ne tik bedarbiai, bet ir ne visą darbo laiką dirbantys ekonominius sunkumus patiriančių įmonių darbuotojai, įgūdžių įgijimo rėmimo priemonės atveju – apie atleidimą iš darbo įspėti darbuotojai (www.ldb.lt/Informacija/PaslaugosDarbdaviams/). Daugiau informacijos:

www.skatinimoplanas.lt

www.esparama.lt

www.ukmin.lt/lt/svv/parama/

www.ldb.lt/Informacija/PaslaugosDarbdaviams

Rizikos kapitalo fondai turėtų sulaukti mažų ir vidutinių įmonių, turinčių didelį augimo potencialą, dėmesio. Fondų valdytojai investuoja į įmonės akcinį kapitalą (nuosavybės dalis bendrovėje, kurią sudaro investuotojams išleistos akcijos) arba į iš dalies akcinį kapitalą (finansines priemones, kurių grąža savininkui dažniausia grindžiama bendrovės pelnu arba nuostoliu) įmonių pradinio augimo (pradinio, ankstyvo augimo ir plėtros) stadijose. Šiai finansinei priemonei įgyvendinti atrinktos dvi rizikos kapitalo fondų valdytojų komandos – „BaltCap“ ir „LitCapital“, abiems skirta po 48 mln. litų (14 mln. eurų) Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų. Šiandien jau galima kreiptis į UAB „BaltCap Management“, kuri į savo įsteigtą SVV rizikos kapitalo fondą pritraukė 30 proc. privačių investuotojų lėšų (beveik 21 mln. litų (6 mln. eurų)), sutartį su „LitCapital“ planuojama pasirašyti artimiausiu metu. Numatyta, kad fondas gyvuos 10 metų su galimybe pratęsti šią veiklą dar 2 metams. Per 4–5 metų investicinį periodą valdytojai fondų lėšas investuos į mažas ir vidutines įmones, turinčias didelį augimo potencialą.

Daugiau sužinosite interneto svetainėje

www.baltcap.com

2010
versli
Lietuva

Pradedančiojo verslininko atmintinė

Projekto iniciatoriai



Europos socialinis fondas
Europos regioninės plėtros fondas
Sanglaudos fondas



FINANSŲ
MINISTERIJA



EUROPOS MVĮ
SAVAITĖ 2010
UGDOME VERSLO ČEMPIONUS!

Kokius mokesčius mokėti?

Kokius ir kiek mokesčių reikia mokėti, priklausys nuo jūsų pasirinktos verslo formos. Pateikiame lentelę, kuri padės išsiaiškinti, kokie mokesčiai taikomi, pasirinkus skirtingas verslo formas.

Daugiau informacijos apie mokesčius rasite interneto portaluose:

www.finmin.lt

www.tax.lt

www.socmin.lt

www.vmi.lt

Kada naudinga tapti PVM mokėtoju?

Tapti PVM mokėtoju gali būti naudinga, jeigu pagrindiniai jūsų pirkėjai yra PVM mokėtojai, turintys teisę į PVM atskaitą. Tuomet pirkėjams pardavimo PVM apskaičiavimas problemų nekels, o jūs galėsite susigrąžinti PVM už savo sąnaudas. Registruotis PVM mokėtoju naudinga ir tiems verslo subjektams, kurie eksportuoja prekes į trečiąsias šalis ar tiekia jas į kitas Europos Sąjungos šalis nares.

Vertinimo kriterijai	Dalyvių skaičius	Minimalus kapitalo dydis	Juridinio asmens atsakomybė	Valdymas	Veiklos pasirinkimo apribojimai
Individuali veikla pagal verslo liudijimą	Asmuo ir asmens šeimos nariai, jei jie įrašyti į verslo liudijimą	Nenustatytas	-		Galima verstis tik tomis veiklomis, kurios yra išvardintos individualios veiklos rūšių sąrašė.
Individuali veikla pagal pažymą	Vienas savininkas	Nenustatytas	-		Galima verstis visomis ūkinėmis komercinėmis veiklomis, išskyrus tomis, kurias vykdyti gali tik juridinis asmuo.
Uždaroji akcinė bendrovė (UAB)	Mažiausiai vienas akcininkas, bet ne daugiau kaip 249 akcininkai.	Įstatinis kapitalas turi būti ne mažesnis kaip 10 tūkst. litų	Ribota civilinė atsakomybė (akcininkas atsako tik ta suma, kurią jis įnešė į bendrovės kapitalą)	Vadovas (taip pat gali būti sudarytas kolegialus valdymo organas – valdyba)	Bet kokia ūkinė komercinė veikla
Žemės ūkio bendrovė (ŽŪB)	Mažiausiai du nariai. Didžiausias ŽŪB narių skaičius neribojamas. Be dalininkų narių, ŽŪB gali būti ir dalininkų pajininkų.	Nenustatytas	Ribotos turinės atsakomybės juridinis asmuo	Valdybos pirmininkas (arba administracijos vadovas, jei ŽŪB narių susirinkimas nutaria, kad valdyba nesudaroma.	ŽŪB – tai gamybinei ir komercinei veiklai įsteigta įmonė, kurioje pajamos per ūkinius metus už žemės ūkio produkciją ir suteiktas paslaugas žemės ūkiui sudaro daugiau kaip 50 proc. visų realizavimo pajamų
Individuali įmonė (II)	Vienas savininkas.	Nėra nustatytų reikalavimų	Neribota civilinė atsakomybė (jeigu prievolėms įvykdyti neužtenka II turto, už jį prievolės atsako II savininkas)	II savininkas kartu yra ir įmonės vadovas. II vadovu gali būti ir kitas savininko paskirtas asmuo.	Bet kokia ūkinė komercinė veikla
Ūkinės bendrijos (ŪB)	Ne mažiau kaip du tikrieji nariai, bet ne daugiau kaip 20 tikrųjų narių. Komandinėje ūkinėje bendrijoje (KŪB) – ne mažiau kaip trys dalyviai (du tikrieji nariai ir vienas komanditorius), bet ne daugiau kaip 20 dalyvių.	Nenustatytas	Neribota civilinė atsakomybė. Tikrieji nariai pagal tikrosios ūkinės bendrijos (TŪB) ir KŪB prievolės atsako solidarai visu savo turto. KŪB komanditoriai pagal KŪB prievolės atsako tik tuo savo turto, kurį įnešė į KŪB.	ŪB vardu turi teisę veikti kiekvienas tikrasis narys, jeigu bendrijos jungtinės veiklos sutartyje nenustatyta kitaip.	Bet kokia ūkinė komercinė veikla

Lentelėje vartojami sutrumpinimai: VSD – Valstybinio socialinio draudimo įmoka; PSD – privalomojo sveikatos draudimo mokestis; GPM – gyventojų pajamų mokestis; NPD – neapmokestinamasis pajamų dydis.

	Savininko arba direktoriaus pajamų apmokestinimas	Samdomų darbuotojų apmokestinimas	Pridėtinės vertės mokestis	Pelno mokestis
Individuali veikla pagal verslo liudijimą	VSD (pagrindinei pensijos daliai gauti) įmoka – 2 160 Lt per metus. PSD mokestis – 864 Lt per metus. GPM priklauso nuo veiklos bei savivaldybės.	Netaikoma	Jeigu apyvarta – iki 100 tūkst. Lt, registruotis PVM mokėtoju neprivaloma, jei didesnė nei 100 tūkst. Lt – privaloma.	Nėra
Individuali veikla pagal pažymą	VSD (pensijų, motinystės, tėvystės) įmoka – 28,5 proc. nuo pusės apmokestinamų pajamų, arba iki 4 680 Lt per mėnesį. PSD mokestis – 9 proc. nuo pusės apmokestinamų pajamų. GPM – 15 proc., tačiau apskaičiuojant GPM, VSD ir PSD mokesčiai įtraukiami į atskaitymus.	VSD (pensijų, ligos ir motinystės, nedarbo, nelaimingų atsitikimų) įmoka – 31 proc. (iš jų darbdavio 28 proc. + darbuotojo 3 proc.). PSD mokestis – 9 proc. (darbdavio 3 proc. + darbuotojo 6 proc.). GPM – 15 proc. Taikomas NPD, priklausantis nuo pajamų.	Jeigu apyvarta iki 100 tūkst. Lt, registruotis PVM mokėtoju neprivaloma, jei didesnė nei 100 tūkst. Lt – privaloma.	Nėra
Individuali įmonė	VSD (pensijų, motinystės, tėvystės) įmoka – 28,5 proc. nuo 800 Lt, arba iki 4 680 Lt per mėnesį. PSD mokestis – 9 proc. nuo ne mažesnės nei 800 Lt sumos per mėnesį. GPM – 15 proc., tačiau apskaičiuojant GPM, VSD ir PSD mokesčiai įtraukiami į atskaitymus. Taikomas NPD.	VSD (pensijų, ligos ir motinystės, nedarbo, nelaimingų atsitikimų) – 31 proc. (iš jų draudiko 28 proc. + draudėjo 3 proc.). PSD mokestis – 9 proc. (darbdavio 3 proc. + darbuotojo 6 proc.). GPM – 15 proc. Taikomas NPD, priklausantis nuo pajamų.	Jeigu apyvarta iki 100 tūkst. Lt, registruotis PVM mokėtoju neprivaloma, jei didesnė nei 100 tūkst. Lt – privaloma.	Jeigu apyvarta iki 500 tūkst. Lt, o įmonėje ne daugiau 10 darbuotojų, taikomas lengvatinis 5 proc. pelno mokestis. Jeigu apyvarta daugiau kaip 500 tūkst. Lt – 15 proc.
Uždaroji akcinė bendrovė	VSD (pensijų, ligos ir motinystės, nedarbo, nelaimingų atsitikimų) įmoka – 31 proc. (iš jų darbdavio 28 proc. + darbuotojo 3 proc.). PSD mokestis – 9 proc. (darbdavio 3 proc. + darbuotojo 6 proc.). GPM – 15 proc. Taikomas NPD, priklausantis nuo pajamų. Išmokant dividendus, GPM – 20 proc.	VSD (pensijų, ligos ir motinystės, nedarbo, nelaimingų atsitikimų) – 31 proc. (iš jų darbdavio 28 proc. + darbuotojo 3 proc.). PSD mokestis – 9 proc. (darbdavio 3 proc. + darbuotojo 6 proc.). GPM – 15 proc. Taikomas NPD, priklausantis nuo pajamų.	Jeigu apyvarta iki 100 tūkst. Lt, registruotis PVM mokėtoju neprivaloma, jei didesnė nei 100 tūkst. Lt – privaloma.	Jeigu apyvarta iki 500 tūkst. Lt, o įmonėje ne daugiau 10 darbuotojų, taikomas lengvatinis 5 proc. pelno mokestis. Jeigu apyvarta daugiau kaip 500 tūkst. Lt – 15 proc.



Lankstuke pateikiama informacija nuolat atnaujinama. Naujausius duomenis galite patikslinti publikuojamose interneto svetainėse.